

Sygn. akt V CSK 460/14

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku B. M.

przy uczestnictwie R. B. i R. B.

o dział spadku,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 lutego 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania R. B.

od postanowienia Sądu Okręgowego w L.

z dnia 19 marca 2014 r., sygn. akt II Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i oddala
wniosek wnioskodawczyni o zasądzenie na jej rzecz kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w L. postanowieniem z dnia 20 czerwca 2013 r. ustalił skład masy spadkowej po R. B., wysokość darowizn uczynionych przez spadkodawcę na rzecz spadkobierców R. B. i R. B., które zaliczył na schedę spadkową, dokonał działu spadku oraz w wyniku rozliczenia pomiędzy spadkobiercami zasądził na rzecz wnioskodawczynie B. M. tytułem dopłaty do jej udziału w spadku: od uczestnika R. B. kwotę 51.017,27 zł i od R. B. kwotę 90.318,03 zł, płatne w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 19 marca 2014 r. Sąd Okręgowy w L., rozpoznając sprawę na skutek apelacji uczestnika R. B., zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że: w punkcie II tiret drugie wysokość darowizny spadkodawcy na rzecz uczestnika postępowania R. B. określił na kwotę 73.680,80 zł (w miejsce kwoty 134.644,80 zł), w punkcie V o tyle, że ustalił ponadto, iż uczestnik postępowania R. B. jest właścicielem samochodu marki M. [...] [...], co oznacza, że samochód ten nie wchodzi w skład masy spadkowej; w punkcie VI tiret pierwsze kwotę zasądzoną od uczestnika postępowania R.B. na rzecz wnioskodawczym B. M. określił na 59.836,03 zł (w miejsce kwoty 90.318,03 zł) oraz oddalił dalej idącą apelację uczestnika. W uzasadnieniu Sąd drugiej instancji podzielił dokonaną przez Sąd pierwszej instancji ocenę dowodów, której wynikiem było odmówienie wiary dowodom mającym wykazać twierdzenia uczestnika o zwrocie pożyczek zaciągniętych u spadkodawcy.

W skardze kasacyjnej uczestnik zarzucił naruszenie art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c., art. 684 k.p.c. art. 385 k.p.c. oraz art. 82 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona

w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Skarżący powołał się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to znaczy oczywistą zasadność wniesionej skargi.

W ocenie skarżącego Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty dopuścił się naruszenia przepisów postępowania poprzez uznanie, że do rozstrzygnięcia sprawy niepotrzebne jest zasięgnięcie wiedzy specjalnej i wystarczy oparcie się na dowodzie z opinii biegłych sporządzonej na potrzeby sprawy o stwierdzenie nabycia spadku (sygn. akt I Ns [...]) na okoliczność zdolności spadkodawcy do testowania oraz błędną interpretację treści art. 82 k.c. i uznanie, że nie jest potrzebne ustalenie stanu świadomości w chwili składania przez spadkodawcę R. B. oświadczenia woli o zwrocie pożyczki przez skarżącego, albowiem wystarczające jest ustalenie, że w okresie późniejszym o ponad 10 miesięcy, tj. w dniu 06.01.2004 r., spadkodawca był o w stanie wyłączającym swobodę testowania.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wyводу zmierzającego do wykazania tej wadliwości. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby badania szczegółów czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12,

Lex nr 1232793). Tego rodzaju argumentów, przekonujących z narzucającą się siłą, że skarga rokuje duże szanse na jej uwzględnienie, uczestnik nie przytoczył.

Z uzasadnienia orzeczenia wydanego przez Sąd drugiej instancji wynika, że podzielił on ocenę mocy dowodowej przedstawionych w sprawie dowodów, dokonaną przez Sąd Rejonowy i poczynione przez ten Sąd ustalenia faktyczne, zgodnie z którymi skarżący nie zwrócił zaciągniętych u rodziców pożyczek. Swoboda oceny dowodów i dokonywanych na ich podstawie ustaleń faktycznych stanowi ten aspekt procesu rozpoznawania sprawy, który nie podlega kontroli Sądu Najwyższego i nie może być objęty zarzutami kasacyjnymi (art. 398³ § 3 k.p.c.). Zwrot pożyczki nie jest czynnością prawną, lecz faktyczną, a oświadczenie o tym, że pożyczka została zwrócona stanowi oświadczenie wiedzy o tym, że określony fakt miał miejsce, a nie oświadczenie woli kreujące stosunek prawny. To, czy kwota pożyczki została oddana jest faktem obiektywnym, więc oświadczenie o tym fakcie może być prawdziwe lub nie, nie zaś ważne lub nieważne w kategoriach art. 82 k.c.

Z tych przyczyn przesłanka oczywistej zasadności skargi, rozumianej jako narzucające się przekonanie, że zawiera ona przynajmniej jeden zarzut rodzący przekonanie o tym, że zaskarżone orzeczenie zostanie podważone, nie została wykazana. Okoliczności sprawy nie wskazują także na występowanie innych przesłanek przesądu (art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Odpowiedź na skargę kasacyjną została złożona po upływie terminu z art. 398⁷ § 1 k.p.c., wobec czego nie ma charakteru odpowiedzi w rozumieniu tego przepisu i nie uzasadnia przyznania wnioskodawczyni zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego związanych z jej sporządzeniem.